

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 13 grudnia 2001 r.

35351

RPO/393164/2001/VI/Z

Pan
Prof. dr hab. Marek Belka
Wicepremier
Minister Finansów
WARSZAWA

Szanowny Panie Premierze,

Otrzymałem liczne wnioski zarówno organizacji politycznych nie mających przedstawicielstwa w Sejmie RP jak i niektórych organizacji społeczno gospodarczych oraz osób fizycznych o złożenie w Trybunale Konstytucyjnym skargi na naruszenie zasad konstytucyjnych przez ustawę z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.).

Skargi te koncentrują się na zarzutach:

- nie zachowania przez ustawodawcę odpowiedniego *vacatio legis* przy wprowadzaniu nowego obciążenia podatkowego od dochodów kapitałowych, co ma naruszać zasadę państwa prawnego,
- obciążenia podatkiem dochodów kapitałowych łącznie z oszczędnościami pochodzącymi z legalnych źródeł „osób zaradnych” na rachunkach bankowych, oraz
- dokonanie zmiany w zasadach przystosowywania skali podatkowej (art. 26a ust. 3 ustawy przed nowelizacją) do spadku wartości pieniądza przez nie podwyższanie podstaw obliczania podatku w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej co ma naruszać zasadę pewności prawa w państwie prawnym.

Zdaję sobie sprawę z krytycznej sytuacji finansów publicznych oraz konieczności poszukiwania sposobów na zwiększenie dochodów budżetowych. Nie oceniam przyjętych przez Rząd i Sejm RP rozwiązań dotyczących zmiany podatku dochodowego od osób fizycznych od strony ich ekonomiczno-finansowej trafności i celowości lecz jedynie -

zgodnie z moimi obowiązkami - z punktu widzenia ochrony konstytucyjnych praw obywateli i zgodności przyjętych rozwiązań z zasadami obowiązującej Konstytucji RP. Dlatego, zanim podejmę decyzję o podjęciu lub niepodjęciu do prowadzenia skarg i wniosków związanych z przedstawioną materią, proszę uprzejmie Pana Premiera o wyjaśnienie następujących problemów:

1. Otwieranie bankowych rachunków lokat terminowych oraz rachunków oszczędnościowych - wkładów oszczędnościowych ma na celu zabezpieczenie pieniędzy przed kradzieżą lub rabunkiem, lecz także zabezpieczenie (względne) przed skutkami utraty wartości w warunkach kontrolowanej inflacji, a także uzyskanie dochodu w postaci oprocentowania kapitału za użyczenie bankowi tegoż kapitału do swobodnego obrotu. Tak więc dochodem uzyskiwanym przez posiadacza rachunku bankowego z tytułu oddania bankom kapitału do swobodnego dysponowania - będzie wypłacane przez bank oprocentowanie ale pomniejszone o stopień inflacji do jakiej doszło w czasie gdy bank dysponował kapitałem (swoiste koszty uzyskania przychodu, nie wymieniane w ustawie).

Wprowadzając opodatkowanie 20% od dochodów kapitałowych należałoby więc obliczać je od kwoty pomniejszonej o stopień inflacji bądź zmniejszać podatek o stopień inflacji jaka miała miejsce w okresie w którym został naliczony dochód kapitałowy.

Co więc spowodowało, że ustawa nie przewiduje tego rodzaju rozwiązania?

2. Tzw. „zamrożenie” zasady określonej w art. 27 ust. 3 przed zmianą dokonaną przez ustawę z dnia 21 listopada 2001 r. narusza konstrukcję podatku dochodowego od osób fizycznych albowiem konstrukcja określania wysokości należnego podatku, wprowadzie na czas określony, pomija jednak utratę wartości pieniądza na skutek inflacji, której wielkości - mimo założeń budżetu - z całą pewnością przewidzieć się nie da. Oznacza to, że przy nie zwiększających się płacach części podatników - podatnicy ci płacić będą relatywnie wyższe podatki.

Oczywiście ustawodawca może w ten lub w inny sposób zwiększyć podatek od dochodów osób fizycznych. Jednakże jeśli zwiększenie opodatkowania ma polegać na „zamrożeniu” tego systemu do 2003 r. (art. 27 ust. 4 znowelizowanej ustawy), to dlaczego zostały dokonane także zmiany w podstawie obliczenia podatku w Skali podatkowej na rok 2002 także zwiększające w jakiejś mierze wysokość tego podatku?

Oczekuję na informacje w tych sprawach, które nie zostały w sposób dostateczny - w mojej ocenie - wyjaśnione w uzasadnieniu do złożonego projektu ustawy (Druk Sejmowy nr 28).

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll